

اعجاز و تحدی

پاسخ به شبہات

سید محمد حسن جواهری

www.ketab.ir

پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی
انتشارات

اعجاز و تحدی

پاسخ به شبهات

سید محمدحسن جوهری

عضویت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی

چاپ دوم: ۱۳۹۶

شماره صفحات: ۵۰۰

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

طراح جلد: سید ابان نوری نجفی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی چاپخانه ادیب فقه جوهری

سرشناسه: جوهری، سیدمحمدحسن،

عنوان و نام پدیدآور: اعجاز و تحدی: پاسخ به شبهات / سیدمحمدحسن جوهری

مشخصات نشر: تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۴۶۸ص.

شابک: ۵-۴۰۶-۱۰۸-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست‌نویسی: قیبا.

یادداشت: کتابنامه. یادداشت: نمایه.

موضوع: قرآن — اعجاز.

موضوع: Qur'an -- Miracles.

موضوع: معجزه — اسلام.

موضوع: Miracles (Islam).

شناسه افزوده: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶الف/ج/۸۶ BP

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۱۵۸

شماره کتابشناسی ملی: ۵۰۹۰۳۴۴

دفتر مرکزی: تهران، خیابان شهیدبهبشتی، تقاطع بزرگراه

شهید مدرس، پلاک ۶۵، تلفن: ۸۸۵۰۵۴۰۲ - ۸۸۵۰۳۳۴۱

فروشگاه کتاب اندیشه: تهران، خیابان انقلاب، رویروی

درب اصلی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۴۸، تلفن: ۶۶۱۷۵۶۷۰

www.poiict.ir

همه حقوق بحوث محفوظ است

فهرست

پیشگفتار.....	۱۷
مقدمه.....	۲۱
۱. موضوع اهمیت آن.....	۲۱
۲. ضرورت تحقیق.....	۲۱
۳. محورهای اصلی تحقیق.....	۲۲
۴. مزایا و نوآوری‌های تحقیق.....	۲۲
۵. ساختار تحقیق.....	۲۳
۶. پیشینه تحقیق.....	۲۴
بخش اول: اعجاز.....	۲۷
فصل اول: پیشینه شناسی.....	۲۹
۱. منبع شناسی.....	۲۹
۲. دیدگاه‌ها و نظریه‌های اعجاز قرآن.....	۳۵
۳. فهرست نگاری منابع اعجاز قرآن.....	۴۲
فصل دوم: چستی اعجاز.....	۴۵
۱. معنی شناسی اعجاز.....	۴۵
۱-۱. معنای لغوی اعجاز.....	۴۵
۲-۱. معنای اصطلاحی اعجاز.....	۴۶
۳-۱. اعجاز در قرآن.....	۵۴
۴-۱. اعجاز در روایات.....	۵۶

- ۵۸..... ۲. اعجاز و امور خارق‌العاده
- ۵۸..... ۱-۲. تفاوت معجزه و کرامت
- ۶۱..... ۱-۱-۲. تسامح در نام‌گذاری
- ۶۳..... ۲-۱-۲. چند تذکر
- ۷۰..... ۲-۲. راه‌های شناخت معجزه از سحر
- ۷۱..... ۱-۲-۲. وابستگی سحر و مانند آن به تعلیم و تعلم
- ۷۳..... تحلیل و نقد
- ۷۳..... الف) قابل معارضه بودن سحر و مانند آن
- ۷۴..... ب) محدود بودن سحر و مانند آن از نظر دامنه و تنوع
- ۷۵..... تحلیل و نقد
- ۷۶..... ۲-۲. عدم همراهی سحر و مانند آن با تحدی
- ۷۶..... تحلیل و نقد
- ۷۶..... ۲-۲. اختلاف بر ادین ساحر و مانند آن با پیامبر در هدف و غایت
- ۷۷..... تحلیل و نقد
- ۷۷..... ۲-۲.۴. اختلاف اخلاق ساحران و پیامبران
- ۷۷..... تحلیل و نقد
- ۷۸..... ۲-۲.۵. عدم بقای سحر پس از ساحر
- ۷۸..... تحلیل و نقد
- ۷۹..... الف) نیاز سحر به ابزار
- ۷۹..... تحلیل و نقد
- ۷۹..... ب) محدودیت سحر ساحران به زمان و مکان
- ۷۹..... تحلیل و نقد
- ۸۰..... ۲-۳. تفاوت اعجاز و امور شگفت‌آور
- ۸۰..... ۳. گونه‌های معجزه
- ۸۱..... ۱-۳. وجودی و عدمی
- ۸۱..... ۲-۳. حسی و عقلی
- ۸۳..... ۳-۳. بیرونی و درونی
- ۸۵..... ۳-۱-۳. اعجاز بیرونی قرآن کریم

- الف) امی بودن پیامبر ۸۵
- ب) ملائت آور نبودن قرائت فراوان آن ۸۶
- تحلیل و نقد ۸۶
- ت) آسان بودن حفظ کردن آن ۸۷
- تحلیل و نقد ۸۷
- ث) تحریف ناپذیری قرآن ۸۸
- تحلیل و نقد ۸۸
- ج) صرفه ۸۹
- ۲-۳. اعجاز درونی قرآن کریم ۹۴
- یکم. اعجاز بیانی قرآن ۹۴
۲. اعجاز تأثیری قرآن ۱۰۰
- الف) اعجاز تأثیری بر پایه مثلث گوینده، متن و مخاطب ۱۰۱
- ب) اعجاز سببی خدا در قرآن ۱۰۳
- سوم. اعجاز علمی قرآن ۱۰۴
- چهارم. اعجاز هدایتی قرآن ۱۰۵
- پنجم. وجوه دیگر ۱۰۶
- الف) اعجاز غیبی قرآن ۱۰۷
- ب) اعجاز ریاضی قرآن ۱۰۷
- ت) اعجاز در پیراستگی از اختلاف ۱۰۷
- ۳-۳. جایگاه اعجاز بیرونی و درونی در سیر معنوی ۱۰۸
- فصل سوم: جایگاه و اعتبار منطقی اعجاز ۱۱۱
۱. وجوه اعجاز قرآن، برهانی یا اقناعی؟ ۱۱۱
- ۱-۱. ادله اقناعی بودن معجزه ۱۱۲
- ۱-۱-۱. اثنی بودن دلالت معجزه ۱۱۲
- تحلیل و نقد ۱۱۵
- الف) اعتبار دلیل اثنی ۱۱۵
- ب) ارتقای دلیل اثنی به برهان ۱۱۵
- ت) جاری شدن برهان لطف ۱۱۶

- ۱۱۹..... نقدی بر نقد.....
- ۱۲۵..... ۲-۱-۱. عدم ارتباط بین معجزات و صدق ادعای نبوت.....
- ۱۲۷..... تحلیل و نقد.....
- ۱۲۹..... ۲-۱. ادله برهانی بودن معجزه.....
- ۱۳۰..... ۲. اعجاز، ابزاری تبلیغی یا دفاعی.....
- ۱۳۲..... تحلیل و نقد.....
- ۱۳۷..... فصل چهارم: فاعل معجزه.....
- ۱۳۷..... ۱. دیدگاه‌ها مختلف درباره فاعل معجزه.....
- ۱۳۷..... ۱. معجزه، فعل انحصاری خدا.....
- ۱۳۸..... ۱-۱-۱. توحید افعالی.....
- ۱۳۸..... تحلیل و نقد.....
- ۱۳۹..... ۲-۱. من غرض.....
- ۱۳۹..... تحلیل نقد.....
- ۱۴۱..... ۳-۱-۱. ایت قس.....
- ۱۴۲..... تحلیل و نقد.....
- ۱۴۲..... ۲-۱. معجزه، فعل پیامبر.....
- ۱۴۳..... ۱-۲-۱. نقلی.....
- ۱۴۳..... تحلیل و نقد.....
- ۱۴۴..... ۲-۲-۱. عقلی.....
- ۱۴۴..... الف) سنخیت علت و معلول.....
- ۱۴۶..... تحلیل و نقد.....
- ۱۴۸..... ب) قاعده «الواحد لا یصدر عنه الا الواحد».....
- ۱۴۸..... تحلیل و نقد.....
- ۱۵۰..... ۳-۱. معجزه، فعل خدا و پیامبر (نظریه مختار).....
- ۱۵۱..... ۲. خالق قرآن.....
- ۱۵۵..... فصل پنجم: پاسخ به شبهات.....
- ۱۵۵..... ۱. مباحث مقدماتی.....
- ۱۵۵..... ۱-۱. مفهوم شبهه.....

- ۱۵۶..... ۲-۱. خاستگاه شبهات
- ۱۵۶..... ۱-۲-۱. استناد به داده‌های ظنی و غیر علم یا علمی
- ۱۵۷..... ۲-۲-۱. اتخاذ روش نامناسب در بررسی و تحلیل مسائل
- ۱۵۸..... ۳-۲-۱. نا آگاهی و عدم توجه فراگیر به ابعاد معجزه
- ۱۵۸..... ۴-۲-۱. رعایت نکردن اصول و قواعد عقلایی تفسیر قرآن
- ۱۵۹..... ۲. شبهات
- ۱۵۹..... ۱-۳. فقدان سنخیت در اعجاز
- ۱۶۰..... تحلیل و نقد
- ۱۶۱..... ۲-۲. سازگاری، اعجاز یا علم
- ۱۶۳..... تحلیل و نقد
- ۱۶۳..... (الف) انواع ظنی
- ۱۶۵..... (ب) دلیان صادیق
- ۱۶۶..... ۳-۲. ناتمام بودن ضرورت اعجاز به دلیل تکامل عقل بشر
- ۱۶۹..... تحلیل و نقد
- ۱۷۱..... ۴-۲. خوارق عادات انسانی معمول، ناقص دلالت معجزه
- ۱۷۲..... تحلیل و نقد
- ۱۷۳..... الف) تفاوت موهبت و معجزه
- ۱۷۳..... ب) حکمت آمیز بودن و عدم خروج قرآن از نظام عالم
- ۱۷۴..... ت) دلالت امر خارق‌العاده بر صدق پیامبر به رسمه اعجاز و تحدی
- ۱۷۵..... ث) خارق‌العاده نبودن کارهای جان دارک
- ۱۷۷..... ۵-۲. عدم وثاقت در نقل
- ۱۸۰..... جمع‌بندی
- ۱۸۰..... تحلیل و نقد
- ۱۸۴..... ۶-۲. تعارض معجزات
- ۱۸۶..... تحلیل و نقد
- ۱۸۷..... ۷-۲. احتمال ورود تخیلات و عواطف انسانی به معجزات
- ۱۹۰..... تحلیل و نقد
- ۱۹۱..... ۸-۲. خاستگاه خلق معجزات، ذهن انسان‌های جاهل و وحشی
- ۱۹۱..... تحلیل و نقد

- ۱۹۵..... ۹۲. تشکیک در منبع و مأخذ قرآن
- ۲۰۴..... تحلیل و نقد
- ۲۱۲..... الف) عنکبوت، آیه ۴۸.....
- ۲۱۵..... ب) فرقان، آیه ۵.....
- ۲۱۷..... ت) انعام، آیه ۱۰۵.....
- ۲۱۸..... ث) شوری، آیه ۵۲.....
- ۲۳۲..... یکم. سفر اول.....
- ۲۳۴..... تحلیل و نقد.....
- ۲۳۴..... ۱. نقد سندی.....
- ۲۳۸..... ۲. موارد اختلاف نقل‌ها.....
- ۲۳۹..... ۳. نقد محتوایی.....
- ۲۴۲..... دوم. هر دوم.....
- ۲۴۹..... ۱۰-۲. اسما و اسماء نبوغ و استعداد پیامبر در خلق قرآن.....
- ۲۴۹..... تحلیل نقد.....
- ۲۵۱..... ۱۱-۲. قیاس بین ما و پیام.....
- ۲۵۲..... تحلیل و نقد.....
- ۲۵۳..... ۱۲-۲. معجزه و صدق تعالیم نبی.....
- ۲۵۴..... تحلیل و نقد.....
- ۲۵۷..... بخش دوم: تحدی.....**
- ۲۵۹..... فصل اول: معنی‌شناسی تحدی.....
- ۲۵۹..... ۱. تحدی در لغت.....
- ۲۶۰..... ۲. تحدی در اصطلاح.....
- ۲۶۰..... ۳. جایگاه تحدی.....
- ۲۶۳..... تحلیل و نقد.....
- ۲۶۵..... فصل دوم: آیات و مراتب تحدی.....
- ۲۶۷..... ۱. آیات تحدی.....
- ۲۶۸..... ۲. مراتب تحدی بر اساس منطق تنزلی.....
- ۲۶۹..... تحلیل و نقد.....

۲۶۹	۳. مراتب تحدی بر اساس روایات نزول
۲۷۱	- پایه استواری روایات نزول
۲۷۲	تحلیل و نقد
۲۷۸	۴. مراتب تحدی بر اساس سیاق آیات
۲۷۹	فصل سوم: قلمرو تحدی
۲۷۹	۱. نظریه علامه طباطبایی
۲۸۰	۱-۱. ملاحظات علامه
۲۸۴	تحلیل و نقد
۲۸۴	۱-۲. تحدی از منظر علامه طباطبایی
۲۸۶	تحلیل و نقد
۲۸۶	۲. نظریه بیت‌الله زیدی
۲۸۹	تحلیل و نقد
۲۹۰	۳. دیدگاه مختار
۲۹۲	۱-۳. تفسیر قرائن
۲۹۵	۲-۳. تفسیر «حدیث» در «بخاری»
۲۹۷	۳-۳. مفهوم مثل در «حدیث مثلث»
۲۹۸	۴-۳. ضمیر «مثله»
۲۹۸	۱-۴-۳. معنای کاربردی «سوره»
۳۰۰	۲-۴-۳. معنای کاربردی «قرآن»
۳۰۱	۵-۳. هماهنگی دیدگاه مختار با سیاق آیات تحدی
۳۰۴	۴. تلازم تحدی و اطلاق عنوان اعجاز
۳۰۶	۱-۴. دیدگاه مختار
۳۰۶	۲-۴. نقد سخن مطعنی
۳۰۷	۵. رابطه تحدی با وجوه درونی اعجاز قرآن
۳۰۹	۱-۵. پاسخ نویسنده التمهید
۳۰۹	۲-۵. تحقیق و بررسی
۳۱۰	۱-۲-۵. دیدگاه مختار
۳۱۴	۲-۲-۵. دیدگاه دوم

- ۳۱۴ عر تحدی بر امی بودن آوردنده.....
- ۳۱۵ ۱.۶ دیدگاه شیخ طوسی.....
- ۳۱۵ ۲.۶ دیدگاه مرحوم طبرسی.....
- ۳۱۶ ۳.۶ دیدگاه علامه طباطبایی.....
- ۳۱۷ ۴.۶ دیدگاه آیت‌الله مصباح یزدی.....
- ۳۱۷ ۵.۶ دیدگاه مختار.....
- ۳۱۸ ۱.۵۶ شواهد تفسیر اول (ارجاع ضمیر به عبدنا).....
- ۳۱۹ ۲.۵۶ شواهد تفسیر دوم (ارجاع ضمیر به قرآن).....
- ۳۱۹ تحلیل و بررسی.....
- ۳۲۵ ۱. چهارم سطره زمانی تحدی.....
- ۳۲۹ تحلیل و بررسی.....
- ۳۳۳ فصل پنجم. -اوران. -ین مبارزه.....
- ۳۳۷ تحلیل و بررسی.....
- ۳۳۹ بخش سوم: معارضه و معارضه.....
- ۳۴۱ فصل اول: اسلوب و شرایط معارضه.....
- ۳۴۱ ۱. معارضه و مقابله.....
- ۳۴۹ ۲. چند نمونه معارضه یا مقابله موفق.....
- ۳۴۹ ۱-۲. نظم.....
- ۳۴۹ ۱-۱-۲. جریر شاعر، بنی‌تمیم را این‌گونه مدح می‌کند.....
- ۳۵۰ ۲-۲-۲. نمونه دیگر را می‌توان در این دو بیت یافت:.....
- ۳۵۱ ۲-۲. نشر.....
- ۳۵۳ فصل دوم: معارضان و متهمان به معارضه.....
- ۳۵۴ ۱. مسیلمه کذاب.....
- ۳۶۰ ۲. سجاح.....
- ۳۶۱ ۳. متنبی.....
- ۳۶۳ ۴. نصیرالدین ظافر (حسن الایجاز فی ابطال الاعجاز).....
- ۳۶۴ تحلیل و نقد.....

۳۶۵	تحلیل و نقد
۳۶۶	الف) ریزش معنایی
۳۶۷	ب) خطای ادبی
۳۶۷	تحلیل و نقد
۳۷۲	۵. باب
۳۷۳	۱-۵. بی‌محتوایی نوشته‌های باب و بهاء
۳۷۳	۱-۱-۵. اللوح الاول من آیات الوحی
۳۷۴	۲-۱-۵. اللوح الثانی من الواح الباب
۳۷۴	۳-۱-۵. اللوح الثالث من الواح الباب
۳۷۵	۲-۲. اغلا ادبی کتب باب و بهاء
۳۸۰	۶. قادیان
۳۸۱	تحلیل و نقد
۳۸۱	۷. چهار سوره ساختگی
۳۸۲	۱-۷. عدم نوآوری در نیک
۳۸۳	۲-۷. تهی بودن از جذابیت و تأثیر
۳۸۷	۳-۷. سرقت‌های ادبی
۳۸۷	۱-۳-۷. قطعه تجسد
۳۸۸	۲-۳-۷. قطعه مسلمون
۳۸۹	۴-۷. بی‌مایگی و تناقض‌های محتوایی
۳۸۹	۱-۴-۷. معانی بی‌محتوا
۳۹۱	۲-۴-۷. تناقضات
۳۹۲	۵-۷. خطاهای ادبی
۳۹۴	۸. فرقان الحق
۳۹۷	۱-۸. سوره الحق
۳۹۷	تحلیل و نقد
۴۰۰	۲-۸. سوره الضالین
۴۰۱	تحلیل و نقد
۴۰۳	فصل سوم: پاسخ به شبهات

۴۰۳	۱. پنهان ماندن و نابودی معارضات
۴۰۳	تحلیل و نقد
۴۰۵	۲. ترس از مسلمانان، مانع معارضه معارضان
۴۰۶	تحلیل و نقد
۴۰۹	۳. دلالت نداشتن عدم معارضه بر اعجاز
۴۰۹	تحلیل و نقد
۴۱۲	۴. امکان معارضه در آینده
۴۱۲	تحلیل و نقد
۴۱۵	منابع
۴۳۹	فهرست ایات
۴۴۹	نمایه
۴۶۵	نمایه اصطلاحات

www.ketab.ir

پیشگفتار

در پرتو پیروزی انقلاب اسلامی ایران، بار دیگر تعالیم متعالی و مترقی اسلام، به‌عنوان مایه‌ی تازیدن و زنده‌سازی، در عرصه‌ی حیات انسان معاصر ظاهر گردید. تجدید حیات اسلام، از سبب بیداری و خودباوری ملت‌های مسلمان شد، از دیگر سو باعث مایه‌زایی و بست‌پایگی مسلک‌ها و مکاتب بشرساخته و نظام‌های مبتنی بر آنها، در میان دین‌داران ملل گشت.

بایستگی بسط تحقیق و مطالعه متقن و منجم، نظریه‌پردازی و نوآوری در زمینه مبانی معارف دینی و نظامات اجتماعی مبتنی بر آن، و ضرورت پرداخت عالمانه و روزآمد به «حوادث واقعه فکری»، به فراخور شرایط کنونی و درخور این رستخیز رهایی‌بخش، و نیز لزوم آسیب‌شناسی فرهنگ ملی، دفاع درست و دقیق از دین و زدودن پیرایه‌های موهوم و موهون از ساحت قدسی آن و صیانت از هویت فرهنگی و سلامت فکری اقشار تحصیل‌کرده و نسل جوان کشور، تأسیس نهاد علمی پژوهشی محض و کارآمدی را، فرض م‌نمود. به‌اقتضای ضرورت‌های پیشگفته، حسب‌الامر رهبر فرهیخته انقلاب اسلامی آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای (مدظله‌العالی) و با تلاش و تدبیر آیت‌الله‌علی‌اکبر رشاد، «پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی» به‌عنوان نهادی علمی فکری، دانشگاهی - حوزوی، در سال ۱۳۷۳ تأسیس شد.

پژوهشگاه دارای شخصیت حقوقی مستقل و در حکم نهاد عمومی و غیردولتی است که اکنون در قالب چهار پژوهشکده «حکمت و دین‌پژوهی»، «نظام‌های اسلامی»، «فرهنگ و مطالعات اجتماعی»، «دانشنامه‌نگاری دینی» و چند مؤسسه

وابسته، برای تحقق اهداف مذکور در اسبانه مصوب خود، فعالیت می‌کند. پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی، که مشتمل بر هفت گروه علمی «معرفت‌شناسی»، «فلسفه»، «کلام»، «عرفان»، «منطق فهم دین»، «مطالعات تفسیر ترتیبی» و «مطالعات تفسیر موضوعی» است، در جهت تحقق اهداف ذیل فعالیت می‌نماید:

۱. بازپژوهش و بازپردازش میراث معرفتی بازمانده از سلف در قلمرو حکمت اسلامی و معرفت دینی.
۲. تبیین صورت‌بندی و بازارانه روزآمد مبانی اندیشه دینی.
۳. تعمیق و توسعه معرفت دینی و نظریه‌پردازی در این عرصه ناظر به نیازهای زمان.
۴. پاسخ به شبهات آنتی در قلمرو عقاید اسلامی و معارف دینی.
۵. نقد مکاتب جدید، معارض در حوزه زیرساخت‌های اندیشه دینی و معارف اسلامی.

در راستای تحقق اهداف فوق، یک از گروه‌ها، پس از تهیه عنوان‌های مطالعاتی اساسی و اولویت‌گذاری و تهیه پیش‌طرح و تصویب آن در شورای علمی گروه، آن را به اعضای هیئت علمی خرد یا محققان عرصه دین‌پژوهی واگذار نموده و با نظارت بر روند اجرای تحقیق و تأیید نهایی، برای دسترسی عموم دانش‌پژوهان حوزه دین‌پژوهی، آن را به نشر می‌رسانند. همچنین به فراخور نیاز به تعمیق و تصحیح آثار تألیفی موجود اقدام و به نشر آنها اقدام می‌نماید.

در این میان، گروه مطالعات تفسیر ترتیبی (قرآن‌پژوهی سابق) در راستای تأمین اهداف فوق در سال ۱۳۷۸ تأسیس و به صورت مشخص وظایف ذیل را در دستور کار خود قرار داد:

۱. نظریه‌پردازی، نوآوری، توسعه، تعمیق و تولید علوم قرآنی و تفسیری؛
۲. مشارکت در طراحی و نظام‌سازی قرآن و تفسیری در عرصه سیاسی - اجتماعی، اقتصادی، امنیتی، تربیتی و فرهنگی؛

۳. تأمین نیازهای تخصصی - کاربردی در تراز نظام و رهبری با مدیریت پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در عرصه قرآن و تفسیر؛

۴. تربیت صاحب‌نظران متعهد و متمحص، کارا و زمان‌آگاه در زمینه مطالعات قرآنی و تفسیری؛

۵. بازشناسی، نقادی، بازبرایی موارث معرفتی بازمانده از سلف صالح در حره مطالعات قرآن و تفسیر.

توجه به اهداف فوق و با عنایت به اهمیت و حساسیت موضوع «اعجاز قرآن» نقد شبهات آن، گروه این موضوع را با طرحی جامع و در چند دفتر در دستور کار خود قرار داد. در این خصوص لازم است یادآور شویم که محتوای قرآن برای کسانی که ضمیری پاک و سالم از سنگینی شبهه دارند، بر انتساب این کتاب به خدای حکیم کفایت می‌کند، اما برای افرادی که گاه در معرض شبهه‌های منکرانه قرار می‌گیرند و یا ذهنشان دچار تردید و وسوسه‌هایی درباره درستی انتساب قرآن به خدا می‌شود، رفع دغدغه‌ها در این باره از اهمیت بالایی برخوردار است. این راه، به دلیل گسترش و تسهیل ارتباطات به خصوص در فضای مجازی و در دسترس بودن انواع شبهات مطرح شده در این باره، ضرورت بحث از اعجاز قرآن از جمله مهم‌ترین مباحث مربوط به شناخت این کتاب با عظمت و الوهیت است؛ از این رو ضرورت پژوهشی جامع که انتساب قرآن به خدا را تأیید کرده و شبهات مطرح شده درباره معجزه بودن آن را پاسخ دهد، اهمیت فراوان می‌یابد.

گفتنی است موضوع اعجاز افزون بر این که یکی از مباحث مهم پیرامون قرآن است و در کتب علوم قرآن مطرح می‌شود، از مباحث با اهمیت دانش کلام اسلامی نیز هست. در این دانش از مباحث اعجاز از جنبه‌های گوناگونی چون حقیقت و ماهیت اعجاز، تفاوت آن با کرامات اولیا، راز تفاوت و نیز شمول و گستره معجزات پیامبران، راز پاسخ منفی به تقاضاهای اقتراحی منکران، و به‌طور خاص درباره اعجاز قرآن و سیر تحدی آن و دیگر مسائلی از این قبیل بحث می‌شود.